

Josep Pedrals

«He trobat la fórmula per fer-ho ben farcit i, ahora, àgil»

Quim Porta ha desaparegut. On és? Què se n'ha fet? Què podem fer davant del buit que deixa l'esdevenidor, l'amic, el confident, el "cap de colla"? Això —si és que "això" pot fer justícia a la grandesa del relat que tenim entre mans— és el trellat de la nova obra de Josep Pedrals, 'El límits del Quim Porta', peça que clou la trilogia de Bolló, iniciada amb 'El furgatori' —posteriorment obra de teatre— i continuada amb 'El romanço d'Anna Tirant', premi Lletra d'Or de 2013. Cinc anys més tard, arriba la conclusió, amb un autor a qui les necessitats expressives se li han fet "més grans".

“**A** *El furgatori* encara jugava molt, en el sentit més lleuger de l'assumpte. A *El romanço d'Anna Tirant*, el joc era en la narració amb vers i amb tota la part dels diàlegs peripatètics. Veient que allò em funcionava, vaig decidir que la tercera part tindria el component dialèctic portat al terreny de l'aventura”, explica Josep Pedrals (Barcelona, 1979). “A *El romanço*, les converses amb en Quim Porta tenien una acció més al·legòrica, de situar-se a Barcelona. Però aquí no, necessitava i volia un punt més”. Una autoexigència que ha afinat la seva veu literària, encara més, sempre lluny del gir gimnàstic, de l'exhibició recreativa o de l'acudit de farciment —“tots els jocs de paraules estan garbellats, he deixat només els necessaris”—, amb un nivell molt alt i contundent de prodigiositat, de rigor i amenitat.

Elements que afegeixen més llenya literària al foc de l'excepcionalitat, en una obra on el lector es converteix en l'Ull de la Providència, on el narrador-Pedrals és en Galimaties, amb Carmina, amb Ventura, amb Quimera, fent possible que els personatges

Els límits del Quim Porta

JOSEP PEDRALS

LaBreu Edicions
Barcelona, 2018
622 pàgines

importants es passin el llibre beguts o, ja cap al final, amb la consciència alterada per la ingesta d'alguna altra substància. On res és a mans de l'atzar. “Tot està triadíssim, he estat molt escrupolós. Els darrers mesos me'ls he passat repassant i repassant”. Un rigor que es veu en un resultat final impecable, sense punts morts, desconnexions o alts i baixos, que connecta perfectament els tres llibres del cicle de Bolló i que clou la història de manera brillant. “Tenia clar que en Quim Porta seria el nucli dur des del principi de la trilogia, el guia espiritual, el personatge que és, ahora, 'qui em porta' i el 'que importa'. I també em vaig adonar que cada vegada el feia més abstracte: al primer llibre, ell és el protagonista, viu dins el text. Al segon, ell em fa encarregar del text. I en aquest tercer ja no hi és, directament”.

L'estructura, primordial

El llibre barreja poesia, assaig, novel·la i diàleg i es divideix en dues parts. La primera, “Misteris de dolor”, presenta l'acció, crea l'estructura “del merder” i mostra personatges. La segona, “Misteris de goig”,

convertirà el text en una novel·la de ciència-ficció, amb “un punt claustrofòbic, molt més mental”. El conjunt creix amb la idea d’incorporar alguna cosa que ajudés Pedrals a fer anàlisi textual. “Així apareix la Quimera —qui ho analitza— i la idea del pis, fruit d’un somni recurrent on el meu propi pis era més ampli del que era realment”, inspirat, en part, en *El Castell Gormenghast*.

“En aquell punt, calia trobar una estructura que funcionés”. Si a *El romanço* va ser la tragèdia grega, ara apareixia l’estructura del “Misteri”. “De seguida vaig pensar en el Rosari! Òbviament, no tot m’interessava. Però sí la idea del goig i del dolor, que és molt medieval: l’enuig i el plaer és molt de trobador”. A partir d’aquesta estructura, Pedrals comença a jugar i a posar-hi totes les peces. “La feinada va ser construir tot el que tenia necessitat de posar en cada capítol. Fer estructures és anar construint buits —assegura—, sense perdre mai el ritme. Hi ha un joc d’estil, però és cert que aquest llibre no és tan barroc”. Per què? “He après a escriure”, i esbossa un somriure murri. “Estilísticament, aquí

he arribat a trobar la fórmula per fer-ho ben farcit i, alhora, àgil”.

Al capdavant, “[...] necessitem una comprensió clara que ens apuntali l’aguant”, perquè “[...] el Mercat de Calaf se sosté, no per cap desenvolupament argumental o seqüència lògica, sinó per la seva mera energia propulsiva”. Perquè no tenim la capacitat de control sobre el text, un cop l’hem fet. Igual que passa amb la vida, en un llibre on Déu és molt present. “Soc fill del meu pare —somriu—. I la seva fe era tan potent, tan pensada, reflexionada, tan simplement humana, que tenia una essència molt màgica. Sent un intel·lectual al màxim, el que li agradava era el més simple, i viure com un acte d’amor”.

El punt on l’intel·lecte i l’emoció es toquen

Tot això fa d’*Els límits del Quim Porta* un llibre excepcional, una d’aquelles baules creatives que superen els barems de qual-sevol novetat editorial d’ús corrent. Un esdeveniment que convé celebrar. Obra magna, definitiva d’uns temps i d’una

tradicció, juganera i abrasivament contemporània, d’unes lectures i d’un bagatge enciclopèdic que, malgrat el pes d’allò dit, sempre acaba fluint bé, amb la precisió que el mot demana, amb l’alegria de qui comparteix tresors i cerca amagatalls, amb la passió de lliscar per la pista com si fos fàcil —aplicant “l’apoteosi de la irrellevància”, que diria el poeta— per fer un pòsit indestructible en aquell punt, meravellós, on l’intel·lecte i l’emoció es toquen.

Un miracle que passa poques vegades, convertit en un llibre de 622 pàgines que és la plasmació irrefutable de l’estat de gràcia d’un autor que en cada nova obra puja un esglaó, i que ha fet de la summa autoexigència una manera d’escriure. Com si res. Un llibre que és una cabriola —lingüística, assagística, narrativa, dialèctica, vital— que també sap parlar d’allò sagrat: de nosaltres, de la Fe, de la desaparició. Perquè “No som res, / n’estic segur. / No som res, / però hi ets Tu”. Hi és, en Pedrals, i hi ha Pedrals per estona, mirant-nos des del promontori de l’excepcionalitat, però sense deixar de tocar de peus a terra.